Czy kobiety muszą wybierać pomiędzy karierą a macierzyństwem? – okrągły stół ZPP „Każdy talent na wagę złota - Inkluzywni w zatrudnianiu”

Jak ułatwić kobietom powrót do pracy po przerwie związanej z macierzyństwem? Jakie działania mogą podjąć pracodawcy i ustawodawcy, by wspierać matki na rynku pracy? Na te pytania szukaliśmy odpowiedzi podczas posiedzenia okrągłego stołu, które odbyło się w ramach projektu „Każdy talent na wagę złota – Inkluzywni w zatrudnianiu”.

W spotkaniu uczestniczyły posłanki na Sejm RP X kadencji – Joanna Wicha (Lewica), Barbara Okuła (Polska 2050 Szymona Hołowni), Katarzyna Królak i Weronika Smarduch (Koalicja Obywatelska) – a także przedstawiciele biznesu i organizacji pozarządowych. Dyskutowaliśmy o największych wyzwaniach związanych z aktywizacją zawodową kobiet oraz o tym, jakie działania mogą przyczynić się do ich skutecznego powrotu na rynek pracy.

Elastyczność i opieka nad dziećmi – kluczowe rozwiązania

W trakcie debaty podkreślano znaczenie elastycznych form zatrudnienia, takich jak możliwość pracy zdalnej, częściowa redukcja etatu oraz dostosowane godziny pracy. Istotnym elementem wspierającym matki są także przyzakładowe żłobki i punkty opieki nad dziećmi, które mogą znacząco skrócić czas rozłąki z dzieckiem i ułatwić organizację życia zawodowego.

„Firmy powinny zrozumieć, że uważność na potrzeby mam wracających do pracy przekłada się na ich zaangażowanie i efektywność. Rozwiązania wspierające młodych rodziców, takie jak elastyczny czas pracy czy możliwość pracy hybrydowej, nie muszą być kosztowne, a mogą przynieść korzyści zarówno pracownikom, jak i pracodawcom” – podkreśliła Monika Kobierska, Dyrektorka HR w USP Zdrowie.

Luka płacowa i zaangażowanie ojców

Jednym z kluczowych problemów pozostaje luka płacowa, która często powoduje, że kobiety rezygnują z aktywności zawodowej, ponieważ „nie opłaca się” wracać do pracy. Eksperci zwracali uwagę na konieczność działań mających na celu wyrównanie wynagrodzeń kobiet i mężczyzn, co pozwoliłoby rodzinom podejmować decyzje o pozostaniu w domu na podstawie innych niż ekonomiczne przesłanek.

Podkreślano również rolę ojców w procesie wychowania i ich aktywne uczestnictwo w opiece nad dziećmi. Zachęcanie mężczyzn do korzystania z urlopów ojcowskich i rodzicielskich może realnie zmniejszyć obciążenie kobiet i ułatwić im powrót do pracy.

„Bez wsparcia ojców powrót matek na rynek pracy będzie zawsze utrudniony. Potrzebujemy zmiany społecznej, w której aktywny udział ojców w wychowywaniu dzieci stanie się normą, a nie wyjątkiem” – zaznaczył Hubert Kifner, Head of External Affairs w Provident Polska.

Rola organizacji pozarządowych w aktywizacji kobiet

Podczas debaty organizacje pozarządowe zwracały uwagę na konieczność prowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do kobiet, pracodawców oraz całego społeczeństwa. „Kluczowe jest budowanie w kobietach poczucia własnej wartości i świadomości, że mają prawo do aktywności zawodowej. Wciąż wiele kobiet rezygnuje z pracy, ponieważ nie wierzą w swoje kompetencje po dłuższej przerwie” – podkreśliła Joanna Gotfryd z Fundacji Mamo Pracuj.

Przedstawicielki organizacji społecznych wskazywały również na problem braku dostępnych form opieki nad dziećmi, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach. „Dostępność żłobków i elastyczne podejście do godzin pracy to absolutne minimum, które pozwoli matkom wrócić do aktywności zawodowej” – dodała Karolina Bury z Fundacji Rodzic w Mieście.

Pracodawcy i ich rola w zmianie podejścia

Obecni na debacie przedstawiciele biznesu podkreślali, że firmy mogą odgrywać kluczową rolę w procesie aktywizacji zawodowej matek, oferując elastyczne formy pracy i dbając o to, by kobiety czuły się częścią zespołu nawet podczas urlopu macierzyńskiego. Pracodawcy, którzy wspierają rodziców, nie tylko budują pozytywny wizerunek, ale również zyskują lojalnych i zmotywowanych pracowników.

„Wiedza to władza, a miejsce kobiety jest tam, gdzie chce być. Jeśli chcemy realnej zmiany, musimy zapewnić kobietom warunki do powrotu do pracy, ale także edukować całe społeczeństwo, że godzenie macierzyństwa z pracą jest możliwe” – podkreśliła posłanka Katarzyna Królak.

Dyskusja pokazała, że kluczem do realnych zmian jest połączenie działań systemowych, edukacyjnych i biznesowych, tak aby powrót matek na rynek pracy był nie tylko możliwy, ale i opłacalny dla wszystkich stron. Jak podkreślali uczestnicy, przed nami jeszcze długa droga, ale już dziś podejmowane inicjatywy mogą znacząco przyczynić się do pozytywnej zmiany społecznej.

Bardzo dziękujemy wspierającym nas partnerom: USP Zdrowie, OLX Praca, Uber, Provident Polska, Servier Polska oraz partnerom merytorycznym projektu: Fundacji Mamo Pracuj, Fundacji "Rodzic w mieście", mec. Katarzynie Łodygowskiej "Matka

Prawnik", HR na Szpilkach, Stowarzyszeniu Aktywne Kobiety oraz Kancelarii GKR Legal - Gołębiowska Krawczyk Roszkowski i Partnerzy.

Materiał wypracowany podczas spotkania znajdzie się w raporcie dotyczącym inkluzywności w zatrudnianiu, zawierającym rekomendacje dobrych praktyk oraz zmian regulacyjnych, który opublikujemy w czerwcu 2025 roku.